

V prípade, že dôvodom vystavenia a dania zmenky bola okolnosť, že žalobník mal poskytnúť žalovanej protihodnotu za zmenku a tak neučinil, námietka, že protihodnota nebola poskytnutá, je vhodná k tomu, aby prekážala žalobníkovi k uplatnení práv, pochádzajúcich zo zažalovaných zmieniek, lebo neprávom uplatňuje zmenku ten, kto nedal za ňu protihodnotu žalovanému, hoci podľa úmluvy bol k tomu povinný.

Nepokračoval tedy odvolací súd proti formálne-právnym a materiálne-právnym pravidlám — ako si žalobník sťažuje — keď zbavil účinnosti zmenkový platebný príkaz a zamietol žalobu na tomto základe. Tým vyslovil odvolací súd — ako to žalobník tvrdí —, že z dania biankozmenky nevznikne zaviazanosť, ale iba to, že v súdenom prípade žalobník, — ktorý zaujal sám stanovisko, že za sporné zmenky mala byť poskytnutá žalovanej protihodnota — pokračuje dolózne, keď uplatňuje práva na základe sporných zmieniek, lebo podľa zisteného skutkového stavu nedal za tieto zmenky protihodnotu.

Čís. 15488.

K § 17 rozl. zák.

Nejde o nezákonnosť, dospeli-li nižší soudy k závěru, že kontradiktorním rozsudkem ve sporu o rozvod manželství jest ve skutečnosti zakryto uznání rozvodového důvodu.

(Rozh. ze dne 10. října 1936, R I 795/36.)

Nižší soudy zamítly návrh manželův na rozluku manželství podle § 17 rozl. zák. proto, že v předchozím rozvodovém sporu nešlo vpravdě o rozvod nedobrovolný, nýbrž o zastřený rozvod dobrovolný a že rozsudek rozvodový měl sice formu rozsudku kontradiktorního, ale že ve skutečnosti vzhledem na vzájemný souhlas obou manželů šlo o zakryté uznání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Došli-li nižší soudy k úsudku, že ve skutečnosti jde o zakryté uznání, pak jest napadené usnesení správné, neboť § 17 rozl. zák. předpokládá rozvod nedobrovolný. Že by úsudek nižších soudů se přičil jasnému a nepochybnému znění nebo smyslu zákona, nelze tvrditi a není tu proto nezákonnosti ve smyslu § 46, odst. 2 nesp. říz. a čl. V čís. 1 zák. čís. 251/34.

Čís. 15489.

Třebas písemná plná moc zmocněncova nebyla obmezena, nedošlo k platnému ujednání smlouvy, byla-li při tom překročena ústně daná plná moc, jejíž rozsah byl druhé straně znám.

(Rozh. ze dne 10. října 1936, Rv II 256/36.)

Plnomocník žalované Anastázie J-ové Gustav J. při jednání o kup hostince oznámil žalobkyni omezení své plné moci v tom směru, že může jíti jen do 115.000 Kč (ujednati trhovou cenu pouze do nejvyšší částky 115.000 Kč) a že ona s tím bude souhlasiti, peníz ten že proto přidává, aby se zamezilo sporům, načež uzavřel se žalobkyní jménem žalované Anastázie J-ové spolu s přítomným spolužalovaným, jejím manželem, kupní smlouvu znějící na trhovou cenu 120.000 Kč. Žalovaná kupní smlouvu, když jí byla potom poslána k podpisu, však vrátila poznamenavši na ní, že s obsahem jejím nesouhlasí, ježto není zaručena na ní koncese (hostinská a výčepnická). Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Gustav J. mohl svoji zmocnitelku Anastázii J. vůči žalobkyni, již obmezení plné moci bylo oznámeno, zavazovati a za ni kupní smlouvu s právním účinkem uzavíratí jen, pokud by byl ujednal kupní smlouvu do výše 115.000 Kč. Překročil-li však zmíněné svoje zmocnění, tu nevznikl z jeho jednání žádný právní závazek a tudíž žádná platná smlouva, zejména pro Anastázii J., zvláště když šlo o zvýšek v sumě poměrně značné. Na věci neměnilo, že písemná plná moc, již se Gustav J. před zahájením jednání o kup hostince žalobkyni vykázal a již byl zmocněn k pravoplatnému jednání o kupu hostince, neobsahovala žádných výhrad nebo podmínek, zejména v příčině výše kupní ceny, a byla tudíž podle obsahu svého neomezenou (§ 1007 obč. zák.), když J-ová ujednání J. dodatečně neschválila (§ 1016 obč. zák.), a je nerozhodné, že jako důvod svého neschválení uvedla, že koncese není zaručena. Z této okolnosti nelze ještě bezpečně usuzovati na to, že jinak s ním souhlasila (§ 863 obč. zák.). Zmocněnec zavazuje svého zmocnitele pouze tehdy, sjedná-li s třetí osobou smlouvu v mezích zjevné plné moci (§ 1017 obč. zák.) a žalobkyni bylo způsobem nijak pochybnosti nevzbuzujícím výslovně oznámeno a bylo jí tudíž zjevno, že J. kupní smlouvu znějící na cenu vyšší než 115.000 Kč uzavíratí nesmí. Bylo proto bez významu, že se J. chtěl svým prohlášením, že si to s J-ovou vyřídí, za její dodatný souhlas se zvýškem zaručiti (§ 880 a) obč. zák.), když k jejímu souhlasu pak nedošlo. Nevznikla-li však platná kupní smlouva pro J-ovou, nevznikla platně, když šlo o nedílný předmět kupu, ani pro spolužalovaného jejího manžela, třebaže tento ujednání J. o uzavření koupě hostince chválil a tudíž i schválil.

Čís. 15490.

Konanie zamestnanca, ktorým mohol byť jeho zamestnávateľ poškodený a jeho dobrá povesť mohla byť uvedená v pochybnosť medzi zákazníkmi, je spôsobilé vzbudiť odôvodnenú nedôveru zamestnávateľa a je dôvodom predčasného zrušenia zamestnaneckého pomeru.

(Rozh. z 13. októbra 1936, Rv III 727/36.)